

Téma: Římské právo procesní

I. římské právo procesní
sporné řízení x nesporné (jen zřídka – např. injurecese)

1. Fáze sporu:

in iure – před úředníkem, zjišťuje, je-li právo (žaloba)
apud iudicem – před soudem, soudcem je osoba soukromá, určená dohodou stran
- sloučeno až za Diokleciána

Litiskontestace – faktický základ sporu

Důsledky:

má povahu nutné novace (povinnost např. ze smlouvy se mění na povinnost z rozsudku) –
zásada „*ne bis de aedem re*“

roli hraje právní stav v okamžiku vynesení litiskontestace

zvyšuje se odpovědnost žalovaného

žalované nároky přechází na dědice, i ty, co by zanikly (např. z urážky)

věc, o níž se vedl spor nesměla být ani jednou ze stran zcizena

Litiskontestace x žaloba – litiskontestace je dohoda, žaloba jednostranný právní úkon

Vývoj římského procesu:

Legisactio – žaloba doslovnou citací

Gaius IV./§11 (s. 200)

Formulový – 2. st. př. Kr. – Lex Aebutia, zákony Juniovy

Gaius IV./§30 (s. 208)

- složení formule: iudicis nominatio, intentio, demonstratio, condemnatio

Gaius IV./§ 39-45 (s. 212)

- civilní formule: Gaius IV./§45 (s. 213)

- in factum conceptae: Gaius IV./§46 (s. 213)

-žaloba s fikcí – actio Publiciana in rem: Skřejpek, M., Texty ke studiu římského práva. (s. 63)

- „zastoupení“ ve formuli: Gaius IV./§86 (s. 228)

Kondemace pekuniární - na částku: Gaius IV./§48 (s. 215)

- na určitou částku: Gaius IV./§53 (s. 216)

- pluspetice – místem, časem, částkou

Excemptiones – výminky (námitky)

Gaius IV./§115-116 včetně, 117 (s. 235)

-dilatorní x peremptroní: Gaius IV./§ 120-122 (s. 236)

Replika - odpověď na námitku

Gaius IV./§126 (s. 236)

Lhůty: ius civile x honorální právo